

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

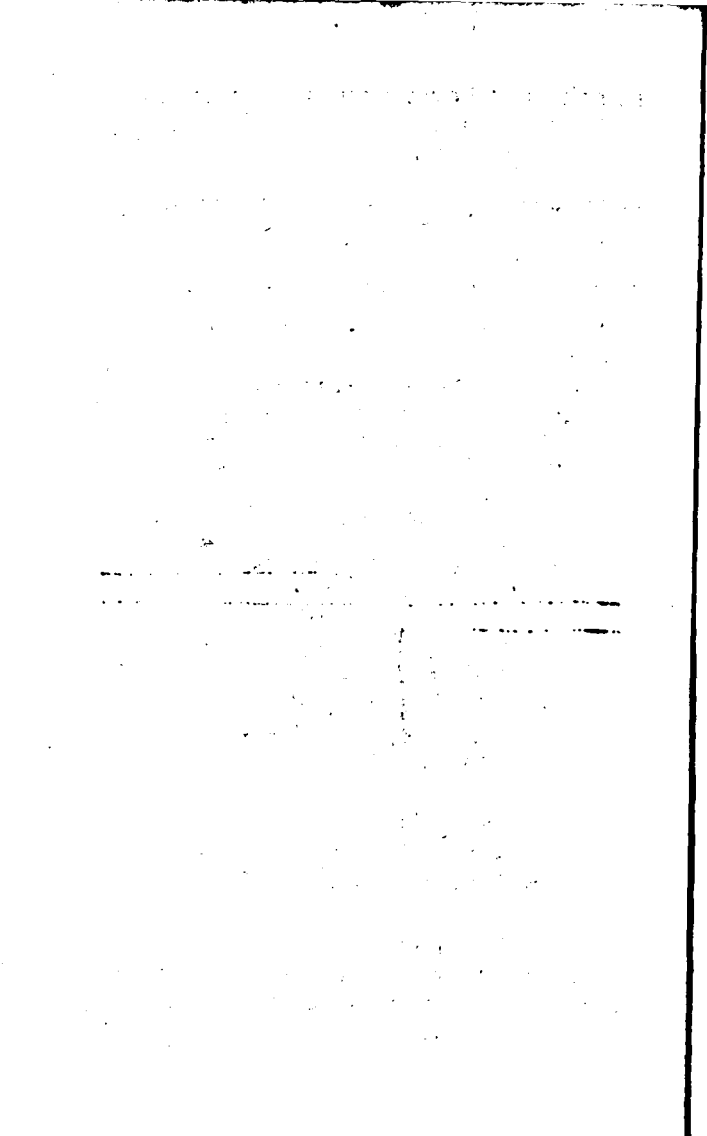
LVCIANI IN CALVMNIAM ORATIO,
Hirundo item Plutarchi, latine reddita à Philip-
po Melanchthone.

Lyfidis epistola ad Hipparcum, Chaspere Churrero
interprete.

Luciani Opusculum ad indoctum & multos libros
coëmentem, ab Anastasio Qu. verfum.

PARISIIS
EX OFFICINA ROBERTI STEPHANI ERE-
GIONE SCHOLAE DECRETORVM.
M.D.XXVII.

2

LUCIANI SAMOSATENSIS SOPHISTAE
ORATIO, LATINE REDDITA A PHI-
LIPP. MELANCHTHONE.

CALVMNIAE NON ESSE TEMERE
CREDENDVM.

PERNICIOSA RES IGNORAN-
tia est, & varijs modis noxia morta-
libus, non solum cōmuni hominum
vitæ tenebras quasdam offundere ac
veri cognitionē obliterare solita, sed
priuatas quoq; singulorū rationes miscens ac pertur-
bans. Quo fit vt perinde atq; qui in tenebris errant,
immò haud aliter quàm cæci, iam huc, iam illuc im-
pingamus. Quod haud procul nobis & ante pedes est
litū, non videmus. Formido est his capi, à quibus etiā
quàm longissime absumus. Deniq; in rebus humanis
nihil tam faustè foelicitérq; agitur, quod nō error ali-
quis interpollet. Hinc sunt innumerae illæ tragicæ cla-
des, fata Labdacidarum ac Pelopidum, alię item alio-
rum calamitates. ferè enim quidquid malorū scēnz
ac pulpita clamāt, ab ignorantia ceu tragico deo com-
positum proficiscitur. Illa verò cum aliās potest plu-
rimum, tum noxia est immodice, siquando in calum-
nias familiares, & mutua inter se amicorum crimina
incidit. Quibus solent, & intestinis dissidijs res domes-
ticæ, & odijs ciuilib⁹ vrbes funditus euerti: in natos
seuire parentes, nati parētibus insidiari, frater fratri,
amans amanti, amicus item ab amico diuelli: turba-
ri demum omnia calumniæ vafritia. Itaq; quo pacto
caueri facile possit, & qualis nam sit Calumniā, vnde
originem trahat, quantum ferè efficiat, hac oratio-
ne, velut in tabella depingam. Porro quam eius ima-

ginem subiciā, Apelli Ephesio pictori acceptam refero dicatam, quum is apud Ptolemæum regem coniurationis, quæ in Tyro authore Theodora, facta est, in simulatus esset, quanquam neq; Tyrum viderat vnquam, neq; Theodoram nouerat, nisi quantum fama accepit, eum Ptolemæi præfectum Phœnicem administrare. Verum Antiphilus quidam artis, gratiæque Apellæ æmulus, illum apud regem coniurationis Tyriæ reum fecit, cum Theodora principe factionis visum familiariter congregi, conuiuari, secretò item & in auriculam inter conuiuandum colloqui. Paulo post & defecisse Tyrum, & Pelusium Apellis consilio occupatum esse. Tum Ptolemæus præter modum, cum & aliàs nō satis animi compos esset, assentatione insuper tyrannica fractus, adeò excanduit, adeò admiratione calumniæ percitus est, vt cōiecturis quæ causæ fidem, aut facerent, aut minuerent, neglectis, non animaduernerit calumniatorem, Apellæ artis æmulum esse. dein fortuna minori Apellem, quàm vt Pelusium prodere posset. hunc item beneficijs regijs plus cæteris pictoribus auctum. Neque interim percontatus, num aliquādo ille in Tyrios nauigasset. Quin statim plectendus videbatur. Regiam tumultu insolito Rex perturbat, Apellē perfidum, ingratum, reum violatæ maiestatis, insidiatorem, coniuratum, clamat. Ac nisi quispiam è socijs coniurationis, qui capti tenebantur, & audax Antiphili scelus stomachatus, & infelicis Apellis misertus, nihil ei commune cum seditiosis fuisse probasset, dubio procul Tyriorum malorum poenam capite multatus soluisset, etiam si nihil sibi male conscius. Ptolemæus igitur collecto animo sententiam mutauit, Apellem donauit talentis centum, addito in seruitutē Antiphilo

calumniatore. Apelles contrà periculi memor, tali est imagine calumniam vltus. Ad dextram confidet quispiam auribus praelongis insignis, quales ferè illæ Midæ feruntur. Manum porrigit procul accedenti Calumniæ. Circumstant eum mulierculæ duæ, Ignorantia, ni fallor, ac Suspicio. Adit aliunde propèra Calumnia eximie compta, vultu ipso & gestu corporis efferam rabiem, & iram æstuantem conceptam pectore præ se ferens, sinistra facem tenens flammium omam, dextra secum adulescentem capillis prehensum, manus ad superos tendentem, obtestantemq; immortalium Deorum fidem, rapit. Ante it vir pallidus, in speciem impurus, acie oculorum minime hebeti, cæterum planè ijs similis, qui fontico aliquo morbo cõtabuèrunt. Hunc facile conijcias Liuorem esse. Quin & mulierculæ aliquot Calumniam sequuntur comites, quarum est munus, dominam hortari, instruere, comere, interpretes picturæ aiebat. Insidias ac Fallaciã esse. A tergo, lugubri habitu, pullata lacerâq; Poenitiã subsequitur, quæ capite in tergum deflexo, cum lacrumis ac pudore procul venientem Veritatem excipit. Hac Apelles tabula casus suos lûsit. Iam & nos si videtur, Ephesij pictoris exemplo, recenscamus Calumniæ rationes. Principio nobis effigienda est, & explicanda finitione quadam, quæ vice æconis fuerit. Est enim calumnia, delatio e mentita odio, clanculum reo calumniatori credita, delato ad respõdendum ac refellendũ non admissio. Quæ definitio, personis, perinde atq; comicum argumentum, tribus constat, delatore, delato, & auditore calumniæ. Singulorum partibus defungemur hãc acturi fabulam. Omnium, si lubet, primum producamus in medium, actus principem, & quasi præfultorem, authorem calumniæ. Is

quidem quàm minime bonus vir sit, ignorat nemo. Neq; enim quisquam vir bonus amico damnum dare causatur. Nam boni viri est, hominum sibi animos conciliare studio bene merendi de amicis, neutiquam inimicis criminandis. Vnde haud incòmode colliges, iniustum, sceleratum, impium, In summa, incredibilibus rebus communibus calumniatorem esse. Nam quis est, cui non videtur in vniuersum iustitiæ pensum æqualitas, & quod aiunt, NE QVID NIMI S' inæqualitas item, & quod nimium est, iniustitiæ? Qui verò clanculum absentē insectatur, æqualitatis metas egreditur, quippe auditorē sibi totum adserit, aures eius anteuortit, obstruit, & inuias responsuro, calumnijs refertas, efficit. Ea sanè extrema est iniuria vel optimorū legum latorū iudicio Solonis & Draconis, qui iureiurando Senatū Athenien. adstrinxere, vt pari benignitate gratiāq; tam reum quàm actorem iudex audiat, dū alterius causam honestiorē intelligat: Sceleratum & crudele iudicium esse, si quid statuatur antea quàm cum accusatione cōparata sit defensio. Ad hæc, sibi male propicios deos reddūt iudices isti, qui cum accusanti aures liberè indulserint, reo denegant, aut præstigijs capti delatorijs, mussitantes condemnant. Tantum à iusto, æquo, bono, legibus, & iureiurando, Senatus bene constitutæ ciuitatis calumniā discrepat. Iam, si cui dubiæ fidei legum cōditores videntur, quorum decreta cōmonent, iustitia, non studio partiū iudicare, is lōge optimi poetę impendio scitam sententiā, immò verò legem sacro sanctā audiat, Nec nisi librato dirimat sententia litem, Parte quid ex vtracq; queat, examine causa. Nimirū, vates intelligebat, ex omnibus nullam esse neq; grauiorē neq; audaciorē iniuriā, quàm indicta

causa quęquam mortaliū damnare. Id verò ex omni parte Calumniator molitur, vti cum furore ac vecordia hominis coram quo res agitur, indefensum reum committat, defensurum parteis suas clancularia sectione arceat. Adeò enim hoc hominum genus obnoxium est formidini, adeò nihil audet palàm, sed perinde atq; qui ex insidijs transuersi hostem inuadunt, ex abdito alicunde specu iaculatur, vt non sit qui cōtrā vel mittere telum, vel manu cōtendere possit, hostisq; ignar⁹ aduersarij, fraudisq; inscius pereat. Quod profectò minime fallax indicium est, in calumnia nihil inesse veri, nihil sani prorsum. Nam qui accusaturus quempiam, sibi conscius est veri, procul dubio, & palàm audet aduersarium inceslere, corrigere, purgans tem crimen ferre. Vt in bello, qui iusta acie vincere hostem palàm potest, turpe ducit, astu & insidijs certare. At hoc genus homines in aulis regijs spectare plurimos datur, optimatum fauorē hısce artibus ambiētes, vbi scilicet & inuidia crebra, & variaz suspiciones, & assentandi criminandiq; occasio multiplex in promptu est. Siquidem ibi quo pluribus plura spes ostētat, eo necesse est maiore inuidia, fauorib⁹ odijs, æmulatione callidior certari. Illic videas licet, quā acres alter in alterū oculos defigat, qua cura obseruet. veluti singulari certamine congressus, si quid vspiciā in alterius corpore forte fortuna nudū, aut male munitū cōspiciat, quod ferire foeliciter possit: ita studio cuiq; est, cum ipse primus esse cupit, vti proximū deiiciat, exturbet, cōuellat, proculcet. Hic si quis est vir frugi, temerē euertitur, illuditur, deniq; ignominiose exterminatur. Cōtrā qui assentandi paulo peritior est, & habiliore ad mētiendū ingenio, probat, superat. Sanē omnino iuxta Homeri carnē est hui⁹ certaminis alea,

Vndiq; communi fauitur Marte, pariq;
Victusq; victorq; cadunt fato.

Alium subinde alius, alia via aggreditur, vt ferè fieri solet, sicubi de magnis agitur commodis. sed per calumnias iter est vt compendiarium, ita minime securum. Principia inuidiæ debent. inter spemq; metumq; fluctuanti. Exitus nihil non miserabile, tragicum, calamitosum habet. Cæterum Quadruplatoris ipsum quoq; studium nequaquam facile est, simplex ve, quanquam ita fortasse videatur, sed arte multiplici, solertia peculiari, indefessa deniq; & accurata diligentia opus habet. Neq; enim noxia fuerit Calumnia, nisi in speciem similia vero narret, neq; temere cunctatum rerum DOMINAM VERITATEM superauerit, nisi auditorem argumentosa & probabili actione, in summa, mille modis fallat. Porro deferatur is plerunq; qui honore quodam alios præstat. nempe is inuidiosus, qui spe illius frustrati sunt. Quo fit, vt omnium telis affectetur ceu obex, qui viam assequendæ dignitatis alijs intercluserit: scq; primos tum singuli fore confidunt, si sublimem istum loco demoliti sint, & ab amicis abalienarint. Tale quiddam in gymnico cursu fieri consuevit, vbi, si quis est cursor ingenuus, statim ruptis carceribus primas affectans, & animum ad stadij metas adijciens, spe victoriæ è robore suo concepta, neq; sequenti incommodat, neq; omnino laboris huiusce locijs quidquam struit remora. Contrà, qui malitiosus, imbellis, eneruis contendit cursu cum alijs, desperatis viribus in fraudem intentus agitur, atque in vniuersum hoc vnicum spectat, quâ currentem occupet, impediatur, ac intercludatur, & ni succedat actus, non est, vt villo alio modo vincere possit. Haud aliter in ambiendis magnatū amictijs

accidit, vbi si quis foeliciter anteuortit, in medias cōtinuo labitur infidias, & incautus ab æmulis captus discerpitur. Hi deinde amari, coli, amici videri incipiūt, vel ob id vnum, q̃ bonis incōmodarint. Iam vti probabilem & dignam fide calumniā faciant, nō quod fortuito casus ostēdit, prehensant, sed in hoc toti sunt, vt accurato delectu abseruent, ne quid absonum, aut alienum, à causæ fide incidat. Adeo rationes eius quē criminantur vniuersas, in peiorem partem trahunt, suspectas reddunt, quo fidē addant accusationi. Medicum insimulant veneficij: magnificum ciuem, affectatæ tyrannidis: tyrannium, prodicionis. Interdum auditoris affectus, sua calumnijs discrimina suppeditat, cum quo si veteratores isti & nugiendi suas technas comparent, aptē illuditur. Quod si auditorem zelotypum norint, Annuit, inquit, ille vxori tuæ inter epulas, & defixis in eā oculis alto suspiria pectore duxit, vxor vicissim suaue quiddam & amatoriū. alia item quæ ad suspicionē adulterij faciunt. Sin poetica studiosus, ea sibi arte præter modū placeat, Philoxeno, aiunt, carmen tuum non probatur, hiulcum, lege solutū censetur. Ad religiosum, En ille de pietate, deq̃ Dijs male sentit, sacra detestatur, prouidentia vniuersi gubernatricem pernegat. Tum auditor ceu cestro in auriculam immisso, excandescit, vt pro re cōijcere licet, amicum ab se, impos animi re ipsa nondū contentē cognita, missum facit. Talia ferē sunt, quæ ab impuris istis confinguntur, videlicet ad irritandos audientium animos, maxime accommoda. Tum, qua parte singuli præstant, eam potissimū saculis suis obnoxiam ij faciunt, ne quod auditor subita interturbatus ira, vero cognoscendo colloquet ocium, deinde sese purgaturo non fiat hominis copia, quē criminis ad-

miratio speciēsque veri occuparunt. Etenim dici non potest, quā instructa sit, quantumque valeat Calumnizae facies, si quando cum cupiditatibus auditoris cōflicatur. Quondā apud Ptolemæū, cui Dionysio cognomen fuit, quispiam Demetriū Platicum accusauerat, quod in Bacchanalibus aquam biberet, solasque omnium muliebribus non vestiret, de quo, nisi accersitus ad regem mane palā vino libasset, & instituta muliebri amictus, ad numeros Dithyrambicos, Cymbalorumque modos salisset, planē actum erat, quod & regiū exemplum non esset imitatus, & aspernaretur Dionysiorum mollitiem. Apud Alexandrum grauissimi criminis reus fiebat, qui colere & adorare Hephestiona nollet. nam postea quā is ē viuus excessit, amore victus Alexāder, effuso animo ad reliquam funeris magnificentiam additum voluit, ut mortuus inter deos Hephestion haberetur. Continuo ei templa ciuitates pleraque dicarunt, delubra condiderunt, aras, sacra, ferias Nouo Deo sanxerunt. Iusiurādum omnium religiosissimū, Hephestionis nomine fuit. Capitale erat, si quis hac parte vel contaretur, vel neglectim coleret. Hic euiratus affectus, hæc vefania, fuit assentatoribus occasione, accendendi, inflammādiq; regis. Narabantur insomnia, visæ Hephestionis vmbrae, prædicabantur illius responsa. Denique aræ & sacra dicata sunt Familiari & malorum Vindici Deo. Proinde, cū his Alexander initio mirè oblectaretur, tandem ita captus est, ut fidē quoque adhiberet, gloriareturque, quod non modo Dijs genitus esset, sed deos quoque ipse faceret. Quo tēpore, quantum putamus amicorum Alexātri afflixit Hephestionis diuinitas? Si quibus nō videretur cōmune numen venerari, accusabātur, deportabātur, gratia regia excidebāt. Tū Agathocles Sa

inios, qui primos aliquādiu ordines apud Alexandrū
 duxerat, magis itē ab rege honoribus auctus, parū ab-
 fuit, quin cū Leonibus cōmitteretur, Criminatus, q̃ il-
 lacrumasset præteriens Hephestionis sepulchrū. Ve-
 rū Perdica hominē seruauit, deos omneis, ipsūque
 Hephestiona iuratus, eum sibi in venatione augusta
 specie, Deum clarē visum, mandasse, vt Alexandro di-
 ceret, parcendū esse Agathodi, qui nō hoc lachrumas-
 set, quōd aut varia sibi Hephestionis diuinitas vide-
 retur, aut mortem miseratus esset cōmunē, sed pristī-
 næ cōsuetudinis, & mutui amoris memoria, permotū
 esse. Sic igitur affecto Alexandro, locus assentationi
 & calūniæ aptissimus fuit. Nā perinde atq; oppugna-
 turi vires, non, quā probe munitæ sunt alto, præcipi-
 ti, ac solido mœniū opere, hostes inuadūt: sed vbi sen-
 tiunt quāminimē defendi, muniri, muros accessu
 faciles, collapsos, hac omnibus viribus, certatim contē-
 dunt, quā citra difficultatem irruere, ac potiri rebus
 queant: Ita qui criminandis alijs desudant, quod in
 auditoris animo lāguidū, fragile, facile subactu vidēt,
 in eam partem traducūt, cogūntque machinas suas.
 Demum quādo insultus hostiles nemo per sentit, ne-
 dum non obnitiitur, expugnant. Iam intra muros cun-
 cta igni ferroque deuastant, excidunt, populantur.
 Qualia verō simile est capto, & in seruitutem reda-
 cto animo fieri. Arma sunt istis aduersum absentem,
 fallacia, mendacium, periurium, supplicium, impudē-
 tia. denique innumeræ imposturæ ac malitiosæ cau-
 tiones. omnium maxime præsens, & longe efficacis-
 sima assentatio, Calūniæ cognata, immō soror. Quip-
 pe nemo hominum tam generoso est pectore, etiam
 adamantino septus muro, qui cū calumniæ concedat,
 nō idem assentatione vincatur. Hæc foris recti iudicii

teu fundamenta suffodit ac subruit. Intus coniurati
 cum hostibus proditores, irruentes adiuuant, manus
 porrigunt, portas aperiunt, & modis omnibus con-
 tūtur, vt auscultatorem Calumnia sibi seruum faciat.
 Sunt autem proditores, de quibus dico, Nouandi cu-
 pido, natura humanis ingenijs confita. præsentium
 item fastidium, sequax eorum animus quorum admi-
 ratione capitur. Nescio enim quī fiat, vt omnes amo-
 re sui immodico admiratio furtim rapiat, & suspicio-
 nibus illectet. Quosdam equidem comperi studio ca-
 lumniæ adeo suauiter titillari, arculas vt si pennis
 confrices. Proinde talibus adiuti focijs, calumniatores
 cum irruerint, cuncta pro viribus euertunt. nec ma-
 gno emitur victoria, vbi nemo repugnat, nemo vim
 tormentorum sustinet, aut iaculis iacula mutat, sed
 qui auscultat, ipse sese sponte sua in manus hostium
 dedit. Interim ignarus insidiarum est qui accusatur.
 Nam haud aliter qui deferuntur, atq; qui captis vrbis
 pereunt, dormientes trucidantur. Et quod est in
 primis miserabile, nescius se reum haberi, neq; cuius-
 quam sibi sceleris conscius, amico candide congre-
 ditur, familiariter compellat, facitq; pro more, iam antè
 vndiq; circumuentus insidijs miser. Tum ille, si homo
 ingenuus est, & liber, confidensq; frangit iram, & ef-
 fundit animū, defensionem recipit, agnoscitq; se fru-
 stra aduersus amicum exacerbatum fuisse. Sin autē
 est indole seruili, & male mascula, adit quidē, & sum-
 mis arridet labris, verū odit, & clāculū dētibus frē-
 dit: ac, vt inquit Poeta, Extruit irē fundamenta. Quo
 ego homine profecto nihil iniustius, nihil terrius exi-
 stimo, qui admorso labro bilē intus alit, odiūmq; in-
 tra se conceptum auget, aliud in pectore clausum,
 aliud in lingua expromptum habet, agitq; læta & co-

mica facie,tragœdiam meram, & nihil non triste patientem. Id ille maxime patitur quum simili delator vecordia apud eum cui parat insidias, odiũ mussando dissimulauit, effecitq;, vt amicus videretur. Tum enim ne vox quidẽ delati, nedum nõ defensio audiri solet. Tantum fidei Calumniæ facit,concepta de illorum amicitia opinio.Hic quanto satius erat perpẽdere inter amicissimos non raro clãm alijs graueis simulatũ causas intercedere .Sæpenumero item,quorum sese reum calumniator fieri metuit, socium insinulat: vt quum anteuorterit accusando, suspicione culpæ ac crimine elabatur. Atq; ideo ferè fit, vt quibus nos putent amicos tantum, inimicos nunquam calumniemur. Nã actioni quæ ipsa sese præ se ferens actoris odium, prodit, fidei nihil esse potest . Verũ quos vulgo amicos æstimant,aggredimur,ceu auscultatori specimen fidei nostrę daturi,vbi sua ipsius causa,cõmoda, salutẽmq; familiariũ amicorũ, neglexisse videmur.Est & genus aliorum,quibus tametsi comperitur falsò criminatum apud se amicũ,tamen cum credidisse pudet,necq; aspicere illum, necq; in gratiam redire audet:perinde ac ipsi iniuria sint affecti,q; aliam enam iniuriam nõ prospexerint.Proinde,multa sunt humanæ vitæ mala,ex eo q; promiscue ac sine discrimine calumnijs creditur.Quale est quod apud Poetã ait Antia,Bellerophonem occide,aut Proete peribis, Qui mihi conatus præsigne auferre pudoris Fœminei decus.Cum ipsa prior adulescentem ad concubitus sollicitasset, contempta in hoc periculum induxit,vt cum Chimæra pugna congresso,parum abfuerit,quin victrice bestia occumberet.Tanta poena luenda fuit castitas,pudorq; iuuenilis,quẽ hospiti cõiunx adultera suspectum fecerat.Simile quiddam Phædra

priuignū calumniata, effecit vt filij caput pater The-
 seus execratum belluis marinis deuoueret . quanquā
 ē superi, nihil prorsum deliquisset. At inquiet quispiā,
 An nō dignus est fide nonnunquam vir, cæterum bō
 nis moribus & recto ciuiliq̃ue iudicio præditus, qui al-
 terum accusat? non licet tali auscultemus, modo reli-
 quis sibi malis artibus tēperarit? Age inquam, est'ne
 alius Aristide iustior? ille tamen aduersatus Themisto-
 cli, cōtra eum populi animos exacuit, inuidiā gloriæ
 popularis, vt aiunt, vellicatus. Aliās vir bonus Aristi-
 des, verū homo erat, nec felle caruit, solebātque ama-
 re alios, alios odisse. Iam si verum est, quod de Palame-
 de ferūt. Sapiētissimus quidē, Achiuorū, ac ad res alias
 gerendas accōmodus, inuidiā flagrans, insidias para-
 se fertur, cognato, amico, ad hęc eiusdem belli socio.
 Adeō naturæ hominum familiare est, hoc errore labi.
 Porro, quorsum attinebat & Socratem recensere, in si-
 mulatum apud populum Athenien. seditionis & im-
 pieratis? Quid Themistoclem aut Miltiadem tot par-
 tis victorijs, suspicione proditionis notatos? Sūt enim
 exempla innumera, & vulgo iam plæraque nō igno-
 ta. Quid igitur faciet vir prudens in re ambigua? sa-
 nē opinor, quod Homerus in Syrenum fabula docet,
 perniciosas talium sermonum delicias nauigio præ-
 tereat, obturet aures, nec passim aperiat affectui cui-
 piā obnoxijis, sed ianitore sedulo ac fido abhibito, ra-
 tione videlicet ac iudicio animi, recta dicentes reclu-
 sis foribus excipiat, inutiles nugas obdito pessulo ar-
 ceat. Nempe ridiculum fuerit, datum ædibus ianito-
 rem, officio non defungi, aures mentēmque vulgo pa-
 tere. Postea quā ergo tale quiddam calumniarum
 audieris, tute apud animum tuum rem ipsā perpē-
 de: nihil attinet qualis sit qui accusat, nihil ad rem fa-

ciūt alieni mores; nihil accusationis acrimonia. Quin,
eo maiore cura rem discute, quo instructior venit de-
lator. Neque item credere conuenit iudicio & existi-
mationi alterius, immò accusantis odio, sed suum ve-
ri examen apud nos accuratè seruandū est, suæ item
calumniatoris inuidentiæ partes dādæ. Deniq; quod
vtrique argumenta suaserint, statuendū. Tum vel
odisse vel amare quem diligēter explorauimus, licet.
priusquàm id factum sit, calumniæ concedere in pri-
mo statim congressu, hercle nimis quàm puerile est,
ac indignum viro, longèque à iustitia semotum. At
verò horum omnium causa, vna est ignorantia, tene-
bræque illæ, quibus suæ cuiusq; hominis rationes mo-
résque obuoluūtur. Iam si deorum quispiam vitæ no-
stræ lumen afferat, futurum est, vt euanescat calum-
nia, fugiatque in altum Baratrum, nec vsquam in hu-
manis locum inueniat, reddita nobis luce omnium
vitæ studiorum, veritatis beneficio.

PHILIPP. MELANCHTH. BERNARD
DO MAVRO S.

Lutarchi conuiualem quaestiunculā, qua sa-
P cras aliquot Pythagoræ notas, ceu ἱερογλυ-
φᾶ interpretatur, latio ut cunq; vindicaui.
Planè αὐτοσχέδιον προοίμιον quo alijs quæ frequēs
in manibus habeo, præluderē. Eam tibi Bernarde ele-
gantiss. dicare visum est, & illi quo iā tyro exerceris,
declamandi aptam generi, siue græce, siue latine vo-
les, & obeūde adulescētiae tuæ necessariā πρᾶξις.
Quid enim tā præstes oportet, quā d' τοῖς ἀγαθοῖς
καλῶς ξυνομιλεῖν, vt Platonis vtat verbis, hoc est, ne
qua vspīā Hirundinū trahare cōsuetudine. Mihi cre-
de, nihil est validius ad fingendos mores, ad forman-
dam eruditionem, honesto bonorum cōmercio. Me-
ministi quos ad Dionysium versiculos Theognidis
scripsit Diogenes, omni vulgatos, vt inquit, Græciæ,
ἑσθλῶν μὲν γὰρ ἅπ' ἑσθλὰ μαθήσεται. ἢ κακοῖσι
συμιγῆς, ἀπολείψῃ καὶ δ' ἔόντα νόον. Vale.

Ex octauo conuualium quæstionũ libro Plutarchi.

DE NOTA PYTHAGORICA, QVA HOSPI-
TEM HIRVNDINEM RECIPI NOLE-
BANT, PHILIPPO MELANCHTHON
INTERPRETE.

YLLA CARTHAGINENSIS
aliquanto pōst tempore, quum Ro-
mam venirem, liberaliter me, saluta-
torijs, vt vocant, epulis excepit. Quis-
bus amicos, cum plerosq; alios, tum
maxime Leucium quendam Tyrrenum moderatũ
Pythagorici discipulum adcererat. Is cum forte for-
tuna Philinum nostrum animatis agnosset abstinere,
quod pro ordinis studio conijcere licet, in Pythagoræ
mentionem prorupit. Inter cætera LOCRENSEM
illum, iuxta vulgi opinionem, esse negauit: Tyrrenis
adseruit, apud hos enatum, alitum, eruditumque, in-
dicio Symbola esse, qualia ferme sunt,
Cum lecto exurrexeris, stragula turbato,
Ollæ vestigium in cinere, confundito,
Sacrũ ne transilito,
Hirundinem in contubernio ne habeto,
Adunca vnguibus domi ne nutrito.

Isthæc, ait, cum Pythagorici passim & scribant &
doceant, soli tamen re ipsa Tyrreni obseruant, assi-
duo iam olim ac iugi sancita studio. Hisce ab Leucio
dictis primis, quod de hirundine vberius disputaret
videbatur absurdum. Auiculam innoxiam, dein &
humanæ societatis non expertem, cum eximijis illis
sæuitia, sanguinisque libidine, animantibus quibus
adunci sunt vngues, cōferri. Neq; enim rectè Leucio
b.j.

probabantur, qui scitum hoc symbolum aliò refere-
bant, in consuetudinē videlicet vitilitigatoris cuius-
piam, criminibus, infestiuo murmure, conuictorem
exagitantis. Is enim vel picis, vel perdicib⁹, vel gallis
commodius notari poterat, auib⁹ multo maxime
garrulis, quandò & hirundini cum hoc garriēdi strī-
dendique perpetuo morbo nihil est commune. Tum
Sylla Carthaginensis, id esse commentī. Ablegari ab
domo familiarique conuictu Hirundinem prodigij
causa, quod vitæ sanguinique cognato ferale habent.
Terei familiam ferunt, partim fuga sibi consuluisse,
partim horrenda quædam & nepharia passam, iam
nunc quoque Daulidum nomine celebrari. Gorgias
Sophista contrā eminus ad se properantem contui-
tus Hirundinem, Nec admodum ait, hæc quoq; bel-
la. Age, num id prodigij, non est stridulæ illius ciniæ
commune? Quam eidem obnoxiam tragediæ domo,
non reiiciunt. Recte, inquam ego, & hæc ad rem fa-
ciebant Sylla. verū quā ratione, quæ aduncis sunt
vnguibus non admittantur, primū spectā, dein vt
eadem habeatur ominosa Hirundo. Carnem depasci
solet, venaturque sacras illas Musis, canoras cicadas.
Humī volitās oberrat, exiguas captat bestiolas, autho-
re Aristotele. Insuper vnā nobiscum versari solita, im-
munis nostro tecto vtitur, neq; quidquam parit com-
modi. Quum cōtrā ciconia, neq; tegulis tuta nostris,
neque vīpiam aut facultatibus, aut studio adiuta, offi-
cio tamen sese, ceu mercede communis impensæ, in
terram collato redimat. Nam quæ vitæ hominū ad-
uersa animantia insidiantur, serpentes, bufones, ablu-
mit enecātque. Hirundo verò nostra tantisper abusa
ope, pulo edito ac educto auolat ingrata, deinde & in
recessus quosdā desertos, ignorabilis. Iam quod gra-

uissimum videtur, animantium duo sunt omnium
 quæ nostro vtuntur hospitio, Musca & Hirūdo. Quæ
 nulla queunt arte cicurari, neque vllō nobiscum offi-
 cio aut ductu cōmunicant. Musca, ne molesti quid-
 quam patiatur, prehēfari horret. Hirundo suo pte in-
 genio exosa hominem adeo diffidit, vt & mansuefie-
 ri non possit, & nihil non suspectum pauit. Quæ si-
 quidem nō adcurate nūmum, nec quasi ad regulam
 dispensa volo, sed ferendi referendiq; studio in me-
 dium collata. Certemus enim mutuis licet sententijs,
 opinor qui cauet Hirundinem, infidum, leuem ac in-
 gratum conuictorem, non quemuis pro tempore oc-
 cursantem, mensæ, tecti, & reliqui domestici commo-
 di gratia subrepentem, familiari cōsuetudine digna-
 bitur. Hæc cum dixissem, sat mihi verborum videbar
 fecisse. Nā & reliqua penē symbola, moralibus argu-
 mentis expedieram audacius. Interpellat Philinus.
 Ollæ vestigio turbando significari ne quam pristinæ
 fræ indicem notam in animis nostris relinquamus.
 Quin cum efferbuit, omnia continuo pacanda abo-
 lendæque iniuriæ monumenta. Iam in confundendis
 stratis nihil esse secreti quibusdam videbatur, sed pu-
 dorem tamen & thalami reuerentiam indicari disce-
 rebatur. Ab amico non auferendū onus, Quid aliud,
 quā adiutare laborantem, nihil ocio, nihil inertiz
 dandum? Leutius interim cum hæc disceptantur,
 neque commendans, neque reprehēdens quidquam,
 agit silentium.

LYSIDIS EPISTOLA AD HIPPARCHVM,
A CHASPRE CHVRRERO E GRAE-
CO SERMONE IN LATINVM TRADV-
CTA, MELANCHTHONE PRAECE-
PTORE.

LYSIS HIPPARCHO.

P OSTE A Q VAM Pythagoras homi-
num fato defunctus est, nequaquam
in animum induxi meum fore, vt fa-
miliaria scholæ nostræ contubernia
dissiparentur. Quando verò præter
spem simul ac naufragi eiecta alicubi in deserto mari
merce ali⁹ aliò forte fortuna traducti, dispersi sumus,
sanctū fuerit meminisse illius me rationes pias prors-
sum ac diuinas. Neque verò quo communia faciam
splendida sapientiæ bona, his qui neque somnio defe-
cati sunt animis. Non enim fas est cuique porrigere
obuio, quæ tanto studio certatim bonis parta sunt.
Vt neque prophanis sacra Eleusiniarum silentia ape-
riuntur, æque iniqui ac impij vtrique sunt, qui hæc
commisere. Primum verò deputare lubet, quantum
dimensi temporis degimus, in detergendis maculis,
quæ pectoribus nostris inoleuerant. Dum quinque
exacti sunt anni, habiles dissertationum ipsius facti su-
mus. Vt enim tinctores antè solent purgare telam
quàm inficiant, vt minime exolescentem panni fucū
imbibant, & qui non facile dispereat: Ita vir diuinus
instruxit philosophiæ initiatos, ne vilius eum sperata
fallerent bona. Neque enim adulterinas venditabat
rationes, neque laqueos, quibus plerique Sophistarū
iuuentutem innectunt, nihil frugi causari soliti, sed

diuinarum humanarumque rerum scientiam præ se ferebat. At plerique cum habitum quendam & fucum doctrinarum Pythagoræ referant, admiranda quædā pollicentur, imbuentes neque decore, neque ut conuenit adulescentiam. Ideoque duros ac impudentes auditores faciunt turbidis moribus ac audaculis contemplationes liberales miscentes. Ut enim si quis in puteum profundum cœni plenum liquidas ac puras vndas immiserit, id solum effecit, ut & turbaretur cœnum, & aqua dispareat: ita illorum est ratio, tales talia docent. Sunt enim circum præcordia spelæa alta quidem, & frequentia eorum qui non sunt auspicato initiati. Ea omnem cultum, & quidquid humanitatis ac rationis capax est, obumbrant. Irruperunt in hoscæ saltus, omnis generis vitia, depascendi ac vastandi causa, ne quid forte disciplinarum ac honestatis insideat. Nomina uero matres vitiorum, Incontinentiam & Cupiditatem, utriusque multa soboles. Ex incontinentia propagata, Incestus, Ebrietas, Stupra, Libidines præter naturam, Ira, Furores ad occidionem usque, ad crucem adigentes. Iam enim plerosque libido adeo vesana conscelerauit, ut neque matribus neque filiabus abstinerint, violatisque legibus coegerit patriam, parentes, principes eiectiones imperijs, tanquam mancipia in extremam perniciem distrahere. Cupiditati hæc proles est, rapinæ, parricidia, sacrilegia, veneficia, & quæcunque his cognata sunt. Primum itaque spelæis hisce purgatis, tales oportet affectus igni ferrocque excidamus, omnique paratu bellico erepturi clade mentes natura liberas. Tum inferi quiddam frugis melioris debet. Hæc tu heus Hipparche, magno studio quondam didicisti, neque custodisti tamen. O præclare, posteaquam Siculi tibi luxus degustati sunt, quibus

deuinci temerè nō debebas, iam multi quoq; aiunt
passim te secreta sapientiæ vulgo prodere, id quod ci-
tra Pythagoræ instituta facis, qui legatis testamento
Damæ filiae commentarijs suis cauit, ne cui extra fa-
miliam traderetur. Quos cum illa multo precio ven-
dere posset, noluit: paupertatem & patris extremam
voluntatem auro rata preciosiora. Feruntq; morien-
tem Damam Vitaliæ filiae idem mandasse. Certant
mulierculæ nobiscum. Nos viri haud ingenue ipsius
magistri mādata colimus, sacramēti nostri transgres-
sores. Gratum mihi fuerit, si te emendaris: sin aliter,
viues quidē nobis.

**ANASTASIUS Q. BONIS IUVENIBVS,
BENE AGERE.**

QUOD IN GRAECIS LATINE
reddendis operam impendimus, qui
nescio quo genio ad literarum studia
semper sumus acti, neminem, qui
modo non iniqui sit animi reprehensurum arbitror. Sed quod nostram etiam stultitiam
vulgò perdocemus, dum edimus quem primum factum intra nostros parietes peperimus, informem & horridum, vehementer periculum esse video, ne crimini futurum sit obnoxium. Cur enim non retinuis? Cur emisisti? At qui ita cogitabunt, sicut ipsi nos, ijs respōsum idem volumus, Esse miserum opus & nimium humile, nec vnquam attolli, quod authoris tantum iudicio stet, ac non etiam censoribus multo diuersis, subijciatur. E quibus boni non certè improbabunt factum, cuius conatus pulcher est & laudabilis, sed notabunt quaedam, hæc cognita proderunt. Venia dabitur, si quid parum successit, malos nihil moror. Ego verò non aliam rem existimo magis adulescentum ingenia posse excitare, & alere eruditionem, quàm stylum: ille verò vertēdis alienis rectissime exercetur, vbi & intra præfinitos terminos consistere, & nō pro suo arbitrio fluctuare, sed velut in authoris quē propositum habet, vestigijs manētem, sequi oportet: quibus dū inhæret, sæpe dubitat multa, quærīt diligēter, dispicit omnia, nonnūquā desperat, mox recepto animo pergit facere quod instituit: quæ omnia mirifice mentē acuiūt, & artē iuuant, quā nimis sero nūc ferē attingimus: vt nisi certa ratione gubernetur, & omnibus viribus vrgeatur, frustra sit laboratū. Porro hunc
b.iiij.

sermonē ex omnibus Luciani scriptis delegimus, vt
optimum & eruditissimum artificio non mediocrī
conscriptum: in quo tametsi vnus præsertim locus
haud dubie deprauatus (nam & spectatæ antiquita-
tis exemplar consulimus) animaduersus à nobis est,
qui ab incepto possit deterrere, tamen secuti animi
nostri coniecturam, maluimus qualitercūq; reddere,
quàm hōc offensi penitus desistere. Locū hoc signo
adnotatum inuenies * Nōstrum studium hac in re
primum, boni, boni consulite. Valete.

EVCIANI SAMOSATENSIS ADVERSUS
INDOCTVM LIBRORVM LONGA SV-
PELLECTILE TVMENTEM SERMO.

T crede mihi, quod tu putas, haud
ex eo consequere quod agis. Persua-
sum enim cum habeas futurum, vt
si omni studio optimos vndique li-
bros coemeris, ipse quoque inter do-

Exordiū.

ctos ac eruditos ponaris, planè tibi diuersum accidit,
atque hoc demum argumento, tua inscitia & inertia
vulgo proditur. Tametsi profectò optimos codices
minime comparas, sed vt quisque à bibliopola lau-
datus est fidè habes, ac prorsus qui hæc de libris mē-
tiuntur, prædam te faciunt, istisque codicum caupo-
nibus pulchre partus es thesaurus. Nam quo pacto
tui queas dinoscere veteres ac eximios, aut futiles &
putidos? nisi inde coniicias quòd arrosi sint ac muti-
li, inque his dijudicandis blattis tineisque vtaris æsti-
matoribus. quī enim credam liquido ac certò hæc te
posse peruidere? Et vt dem tibi hanc cognitionem per-
spectam, ac tenere quęcunque Callinus pulcherrime,
aut ille laudatus Atticus omni cura absoluta descri-
pserunt, quid hinc tibi commodi redit hominum in-
eptissime? qui neque scriptorum speciem cōsyderas,
neque profectò magis vtī scis quātm cæcus frui pueri
venustis. facie. Ac tu apertis quidem oculis, & ad
tædium vsquē libris incumbis, & nonnulla valde fe-
stinata lectione percurris, vt sæpe lumina os anteuor-
tant, sed hoc non etiam satis est, nisi noris virtutem
queque totius & vitia orationis, sensumque scripto-
rum intelligas, & quæ structura sit verborum, & quā
ad certam quandam minimèque fallacem amussim

Correctio

Confirmatio dicti.

Permissio

A cōtrar accommo-
dat simili-
tudinem

Lectio vt
lis.

cuncta author exegerit mox cernas, ambigua, syncera
parum ac concinna.

tractat
lationē.

Quid mihi respondebis? Num hæc nosse te, cum
nunquam didiceris? An verò sicut ille quondam pa-
stor, aureum ramū à Musis tu quoque accepisti? Sed
Heliconæ certè, vbi Musas habitare aiunt, non ita es
à puero instructus, vt audieris opinor vnquam nomi-
nari, & meminisse Musarū tibi religio esto. Nā cum
pastore sanè, quanquam aspero & multo sole defor-
mato, non piguit has congredi: at qualis tu es? Quæ-
so verò te per Libanitiden, concede hoc mihi, vt que-
dam tuorum facinorum prætermittā: talis inquam,
ne aspectum quidem, sat scio, ferrent, ac potius myr-
to vel malua cæsum sua sede eijcerent, ne Olmeū aut
Caballi fontē, quibus gregibus sanè horūque magi-
stris sitim sedare permissum erat, polluat.

edit ad
gumētū.

Non credo te esse tam impudentem, tametsi in
huiusmodi nimis q̄ es fortis, vt ausis affirmare bonis
litteris te fuisse imbutum, aut studuisse vnquā, vt verè
probatos codices tibi faceres familiares, vel quod hic
tibi præceptor extiterit, aut ad illum discendi gratia
te contuleris. Et nunc omnia illa vno hoc te consec-
turum spes est, si ingentem librorum acervum con-
gesseris. Proinde si hoc es animo, age, conquire quic-
quid Demosthenes ille orator etiam sua manu scri-
psit. Deinde Thucydidis historiam, quæ octies huius
oratoris industria extat descripta: Iā vt tot libri sunt,
quot Athenis in Italiā aduexit Sylla, vt super his dor-
mias, affixos tibi vbiq; circūferas, nū ideo eruditior ea
futurus? Sicut enim adagio fertur, Simia est simia, eti-
am si aureū cultū gestet. Et librū quidē semper in ma-
nu portas, legiscq; sepe aliquid, quorū tamē nihil peni-
tus intelligis, sed Asinus micās, aurib⁹ lyrā auscultas.

Quòd si librorum copia, doctum redderet eū qui
cōparasset, preciosa profectò res erat, & vobis tantū
diuitibus propria. si quidem veluti in foro, pauperes
nos superātibus daretur mercari, immò cum ipsis bi
bliopolis, quibus librorū tāta copia est, qui distrahūt,
doctrina & eruditione quis certet? quos tamē, si rem
spectes, inuenies haud multo te bonis artibus præsta
re, nēpe sermone rustico vtūtur, mente nihil valent,
quales merito sunt, qui inhonesti & turpis contēpla
tione nunq̃ sunt versati. & tu vnū modo aut alterum
codicē redis mercatus, isti diu noctūq; in manibus vol
uuntur: quid ergo cōmodi hic expectas? aut cur nō ip
se cellulæ quoq; librariæ doctæ tibi videntur, quæ tot
veterum authorum scripta complectuntur?

Ab abstu
do.

Age verò, si nō est molestum paulū quiddā respō
de, aut quia infantior es quā vt possis, saltē annue,
vel abnue ea quæ sum rogaturus. Quæso tē si quis ti
bia canendi artis ignarus prorsus, forte sit nactus Ti
mothei tibias, aut quas Ismenias, septē talentis emit
Corinthi, an ne arte inflāmabit? vel nullus vsus huic
rei erit qua scitē vtī nequit? Recte sanē abnuisti.
Nam neque quibus Marsya & Olympus cecine
runt, hoc efficiant, vt concinnum quiddam inspiret
qui nunquam didicerit. Verū si quis Herculis ar
cus habeat, cum Philoctetes non sit, qui solus tende
re potuit, & quod collimasset figere, quis tibi vide
bitur? Num qui facinus edat dignum sagittandi
perito? Negas ratem gubernare ignorans, & qui
nunquam equum conscendit: ille si pulcherrimam
& aduersus ventorum procellarūque impetus mu
nitissimam sit nauem sortitus, hic vero Centau
ro satum, aut generosissimæ notæ equum, vtrum
que derisum iri opinor, quòd neuter suis bonis vtī

Inductio
προσομι
τικη.
Platonica
propositi
& locupl
tandæ or
tioni acc
modatis.

κοπορο
ρομ.

possit. Annuis? Obsecro verò hoc etiā cōcede, si quis, velut tu es, indoctus, infinitos sibi libros acquirere laboraret, censens aliud hoc suo facto, quàm risus & iocos eruditis facturum? Quid cessas annuere? Nam argumentū clarum est, quique hoc ita fieri cernunt, vulgatum illud haud dubie inclamāt, Quid cani cū balneof

arratiun
le seu d
ματα,
pro re
ta artifi
biss. cō
rationes

Fuit nō ita multo antè in Asia vir opulentus, cui calamitoso casu, cum per niuem iter faceret, putrefactus ē frigore vstulis vterque pes deperierat: ille tam miserabilem fortunam expertus, infelicitatem solari cupiens, ligneos pedes truncis accommodabat, ac calceis indutis, vndique seruis innixus incedere gaudebat. Vbi hoc insuper deridiculum comminiscabatur, crepidas pulcherrimas & nouas sēper cura erat summa mercari, vt ita calceis speciosis. ligna sua nempe pedes, essent conspicua. Nunquid verò his ad similia facis tu quoq; qui cum clauda mente sis, ac ficulneis sensibus, emis auratos soccos, quibus vix aliquis pedes integer rectè possit ingredi.

Et quoniam inter alios tuos codices, Homeri poësin sæpenumero repositā est cernere: accepto aliquis libro, legat tibi secundum Iliados, quorū caue aliquid perpendas, nam nihil ad te, præter quàm qui istic depictus est, vehemēter absurdus homo, mutilo ac portento corpore, qui isthic concionatur, Thersites est. Ille inquam huiusmodi, si adeptus sit Achilis arma, putāsne propterea fortem iuxta & decentem futurum, qui & fluuium transiliat, & alueum turbet trucidatorum Phrygum cruore, occidat post Lycaonem & Asteropæum, Hectorem, cū ne Meliæ quidem pōdus humeris sustinere queat? Negabis opinor, ac potius dices, dum post clypeum claudicaret, mox humi procumberet, impar armorū oneri, si quando sublato

capite è galea prospectaret, suos istos intortos oculos, deinde lorice subiecto gibbo velut tuberes, & ocrearum dum in terra repit tractus: hæc inquam dices risum omnibus motura, & ipsum dehonestaturum primum panopliæ opificem, deinde etiam dominum. Tu verò nūquid animaduertis prorsus idem tibi accidere, dum librum manu tenens progredieris, cuius aluta purpurea, bullulæ aureæ sunt, at tu barbara voce legis, deformans & euertens scriptoris dignitatē. Hæc cum facere te vident, non solum eruditi ridere solent, sed tui etiam assentatores, quorum consuetudine vnice oblectaris, auersi se intuentes à cachino minime abstinēt. (Age verò, narrabo tibi quod Pythijs gestum memoratur. Tarentinum quēdam Euāgelum apud Tarentinos non obscuro loco natum, nec incelebrem inuasit cupido vincendi Pythia, vbi quæ nudi certamina ineunt, non posse fieri vt superior euaderet, quippe qui neque robore, nec pedū velocitate esset præditus, facile cogitauit. Verum cythara & carmine omnibus præmia præreptutum esse, persuaferant pestes istæ, quas apud se fouebat, laudantes & adplaudentes ad exilis. quenque cantus strepitum. Itaque venit Delphos veste auro insigni, & corona aureis lauri folijs plexa, splendens, hæc verò etiam smaragdis lauri fructui æqualibus variegata erat. At cythara visu mirabile, apparatu diues, ex purissimo auro fabricata, annulis & gemmis passim ornata, suisque locis, Musarū, Apollinis & Orphei imaginibus sculpta, spectatores suspensos animis tenebat. Iam autem venerat dies quo in Theatrum erat descendendum, cōueniunt tres certaturi, obtigissetque fors Euangelo, vt secundo loco caneret, procedit ille post Thespin Thebanum, qui non malè suas partes

Amplificatio.

egerat, auro, smaragdīs, beryllīs, hyacinthis totus col-
 lucens, ipsa purpura, quæ auro contexta visebatur, cō-
 mendabat hunc cultum mirificē: quibus cum iam stu-
 pētes reddidisset, ac noua quadam & incredibili spe
 repleisset spectatores, cū omnino iam & citharā pul-
 sare & adcinere esset necesse, personat agreste quidā,
 dā, inersq; & incompressū simul dum immodice ci-
 tharam increpat, rumpit tres fides, cantus autem pla-
 ne ineptus erat, & solutus, ita vt ab omnibus qui ad-
 erant rideretur: sed ludorum præfecti, offensi hominis
 temeritate, lorīs cæsū ē theatro proiecerunt. Hic ve-
 rò iucundissimum erat spectaculum, aureus ille Euan-
 gelus, cum per mediā scēnam traheretur, ab his qui
 verbera infligebant, lachrymans, crura plagis cruens
 tus, humi interim colligens delapsos, dum vnā vapu-
 lat cithara annulos. Exiguo autem tēporis spatio in-
 terposito, prodit Eumelus, quidam Eleus, peruetustā
 citharā afferens, cuius lignei erant clauuli, ipse vestē
 indutus vix vna cum ferto decem denariorū precis.
 At ille & bellum edebat carmen, & ritē sicut ars pos-
 scebat, chordas feriens modulabatur, itaque & vi-
 ctor abibat, preconis voce proclamat⁹: ridēs interim
 Euangelū, qui nequidquā cithara ac annulis istis se-
 se ostentasset. Et aiunt sic fuisse allocutum: Aurea
 lauro redimitus es Euangele, & quid ni? opibus enī
 vales: me verò quia pauper sum, Delphica oportet
 esse contentum: veruntamen hoc commodi tuus ti-
 bi ornatus peperit, quòd cum neminem tui mise-
 reat, oderint omnes istas tam inepte superfluas deli-
 tias. Mirum verò nī pulchre tibi cum hoc Euangelo
 conuenit, quatenus ne tu quidem spectatorum cachi-
 nos quicquam moraris.

Arbitror autem non intempestiuum esse, vt Lesbiam quandam fabulam tibi narrem, Cum Orphea Thressę mulieres dilaniassent, ferūt, caput vatis vnā cum lyra, cum primum Hebrus excepisset, in Nigirum pontum eiectum, atque ita simul natasse, caput ac lyram, illo lugubre quiddam in Orphei necem canente, hac ventis chordas percellentibus aptos materie faciente modos, donec ad Lesbium adpellerentur, vbi incolę fluctibus vtrisque ereptis, caput sepulchro condiderunt, lyram autem suspenderunt in templo Apollinis, in quo cum bene lōgum tēpus fuisset adseruata. Multis annis pōst Neanthus Pittaci tyranni filius, cum quę de lyra narrabantur audisset, quod bestias hac demulisset Orpheus, plantas & saxa mouisset, quodque ipso iam cęso tamen per vndas lata nemine modulante resonasset, capitur incredibili amore habendi hanc, quare ingenti pecuniarum vī corrupto sacerdoti persuadet, Orphei lyram, alia supposita, sibi det: qua accepta parum tutum ratus interdiu hac in vrbe ludere: nocte, sinu occultam effers, solus in suburbia pergit. Quō vbi venit, lyrā pulsare incipit, ac chordas perturbat, sperans stolidus & imperitus artium iuuenis fore, vt diuinum aliquod carmen percussę fides redderent, quo cunctos permoueret, & animi affectū quo vellet, traheret: vt hoc nomine beatū haberetur, Orphei musices hęres. Dū hæc agit, vicini canes strepitu, qui eo loco erant plurimi, excitī, coeunt, ac infelicē istum citharōedū decerpunt, quod ipsum solū cum Orpheo cōmune habuit, postquam canes adduxerat. Manifestis. igitur ostensum hoc exemplo est, non lyram esse quę homines & feras lenierit, sed artem ac carmen, quę prę alijs

excellentia mater, Orpheo cōtulerat, lyra nihil à quib-
 busuis barbitis differente. Quorsum verò attinet Or-
 phea tibi aut Neanthē proponere? cum nostra ætate
 vixerit, & ni fallor adhuc superstes est, qui Epicteti
 Stoici lychnu fictilem trecentis denarijs meatus est,
 sperans futurū scilicet, ut si noctu ad istam lucernam
 legisset, mox Epicteti sapientiam somniaret, & simi-
 lis efficeretur admirando leni. Sed nuperrime alius
 quispiam Prothei Cynici baculum, quem cum in flā-
 mam insiluit, reliquerat, emit talēto, custoditque, eti-
 amnū inter recōditas ac charissimas opes habet, ostē-
 tātque non secus ac Tegeatæ apri Caldonij tergus,
 & Thebani ossa Geryonis, & Memphitæ Isidis capil-
 lum. At ille tanti boni possessor, ipsum se quoque stul-
 titia & turpitate superauit. Viden' quā pessime res
 tuæ habeant? & quòd Caluarie fuisse opus sit? Ego
 verò etiam Dionysium quondam scripsisse Tragœ-
 diam accipio, sed qua nihil fuerit vnquam minus ele-
 gans, aut magis ridiculum, quas cum dedisset legen-
 das Philoxeno, nec ille adulari posset, sed salibus ince-
 feret scriptorem, sæpenumero in lapidicinas cōiectus
 est. Cum autem Dionysius contemni sese, & vulgo fa-
 bulā esse cōperisset, nullę operæ ac impēse pepercit,
 vt Æschyli pugillaribus, quibus sua poemata descri-
 bere fuerat solitus, potiretur: quibus acquisitis, iam se
 plenum ex Æschyli ceris numine, & planē attonitū
 putabat. Et tamē in his ipsis longe absurdiora scribe-
 bat, quale est *Doncūm illud, ἢ κερὶ ἡ Διονυσίου γυναικὸς*
 Et iterum, *οἱ μοι γυναῖκα χρησίμην ἀπόλωσα, καὶ*
 hoc quoque inde sumptum est. Et hoc, *αὐτοῖς γὰρ ἐμπαίζουσιν μωροὶ ἑσθῶρ.*

Hoc tamen postremum non parum rectius in-
 te quadret, quā Dionysium, & propterea ceras in-

aurare debebas. Nam quæ obsecro quid consequens di spes est, quod libros voluis, reuoluis, colligis, quod non decet resecas, crocq pingis, & polis cedro, amicis pellibus, bullulas insigis: sic agis tanquam fructū inde percepturus: & factus es scilicet vehementer ex hoc mercatu melior, quippe qui sic loqueris, ac potius qui piscibus magis es mutus: vitam autē qualem viuas, dictu foedum est: hoc certe aiunt, tuam illam obscenitatem extreme odisse vniuersos: quod si librorū hæc esset culpa, fugiendum ab eis erat quam maxime procul. Duo autem cum sint quæ a veteribus scriptoribus petas, dicendi virtutem, & honeste viuendi rationes, dum quæ bona sunt imitaris, quæ mala deuittas: quando neutrum spectatus es, quid aliud comparasse dicemus te, quam iudicum muribus & tinea habitaculum, ac seruis, si negligentiores in codicibus curandis forte fuerint, verberas. Sed quod sum nūc dicturus, haud scio an tibi summam ignominiam adferat, si quis forte fortuna te conspiciat, sicut ferè cerni amas, habentē in manu librum, roget author quis sit, orator, historicus, poeta? Ac tu ex inscriptione doctus, apte dicas quæsitum: postea, ita vt sit dum sermo familiaris progreditur sepe longius, ille laudet aliquid aut acculet scriptorum: tu verò nō habeas quod respōdeas, nōne optes tū vt tibi tellus dehiscat, qui in tui perniciē, velut Bellerophōtes, codicē attuleris.

Demetrius Cynicus cū Corinthi conspexisset inruditum quendam pulcherr. librum legentē, opinor in Bacchis Euripidis locum, vbi nuntius Penthei factum & factum Agaues exponit, arreptum codicem lacerauit, satius est, inquit, semel à me, quàm à te toties dilanari Penthea.

Scire autem peruelim, quod ego nulla quantum

Quid ex
authorib?
discendū.

Argumen-
tū inscitiae

χρῆμα
Μίστα.

πρόφασις

nis diligenti animi cogitatione assequi possum, cuius
 rei gratia tanto studio in hoc foro sis versatus. Nam
 fructus aut usus causa nemo putare queat, qui te vel
 mediocriter nouit. Non certe magis quam si caluus
 pectinem emat, aut speculum cæcus, aut tibicinem
 conducat surdus, scortumve spado, vel nauē qui nul-
 lum mare propinquum habet, aut gubernator ara-
 trum. Sed fortassis hac re tuas opes iactas, dum palā
 facis etiam in res tibi nihil vtilis, ex immensis diuitiis
 esse quod infumas. At enim, quantum ego, qui & ip-
 se Syrus sum, exploratū habeo, nisi te locupletis istius
 hominis testamento, dolo fraudēque mala subingēs-
 sisses, iam diu venū libris datis, fame tibi fuisset per-
 eundum. At fieri potest, vt nunc deinceps ideō li-
 bros vndique accumulas, quo fidem facias assentato-
 ribus tuis, quos audis quotidie prædicantes te non
 modo bellum & amabilem Rhetorem, sed sapien-
 tem quoque & historicum, qui secundum non inue-
 niat. Fertur quoque, orationes quasdam te in conui-
 uis ex more recitare, ac illas terrestrium ranarum in-
 star, sitibundas exclamare, nec potare nisi prius clamo-
 re differantur. Nam nescio quo pacto non est diffici-
 le naso te suspēdere qui omnia credis, sicut illud nu-
 per te vni eupiā regi ad similem, quēadmodum Pseu-
 dalexander quondam & Pseudophilippus, & superio-
 ribus annis Pseudonero, & qui alij hoc modo mētiti
 sunt. Nec mirum est hominem insulsum te ac sto-
 lidum sic affici, & lectica vehi, aut illum regis inces-
 sum, vultum, habitum denique totum studere imita-
 ri, gauderēque si quis te huic conferat. Quid hoc mirū
 inquam, quandō etiam Pyrrhus Epirota aliqui vir
 clarissimus, dicitur, ita ab assentatoribus fuisse corru-
 ptus, vt se Alexandro illi similem arbitraretur, quandū

istorum sacrilegorum opus palam erat omnibus. Nā Pyrrhi quoq; imagines iā circumferebantur, tamē ille in hoc erat, expressam Alexandri figuram. Haftenus equidem contumelia affeci Pyrrhum, quod tecū comparavi, verū quod super pulchre inter nos cōuenit. Nā Pyrrhus postq̃ ita esse in animū induxerat, nemo erat omnīū qui diuersum vel sentire vel loqui vellet, donec vetula quēdā eius Larissæ hospita, id quod, res erat prolocuta, vesāniam hominis repressit. Ille enim cū Philippi, Perdiccæ, Alexandri, Cassandri, aliorū que regum Macedonū imagines protulisset, rogauit, cui nam ex istis similis videretur, omnino pro certo habens fore vt Alexandro pronunciaret. At illa diu contata, tandē Batrachioni inquit: erat enim quidam in vrbe cecus Batrachio nomine, Pyrrhopetquā similis. Tu quoq; quē ex histrionicis cinedis referas, tacere malo: sed quod vniuersi dicāt, ingenti te correptū insania, qui illam imaginem tibi cōuenire putes, hoc verō sat scio. Itaque nihil est noui, si, tam nullius artis pictor cum sis, viris eruditissimis æquari te possulas, tjs fidem habens qui hoc nomine te laudibus efferunt.

Quorū verō has nugas? cum causa sit in prōptu istius tui librorum paceruandorum studiij, tamē tsi, qui meus est stupor nunc demum animaduertit. Nam quod opinare, prudenter hoc inuenisti, ideoque in magnā spem erectus es, regem intelligentē virum & in primis amantē doctorum, postq̃ dididerit quam des operam libros plurimos habere, in nulla planē re ibi defuturum. Verum heus mollicule, an tu putas tantum Mandragorę oculis regijs offusum, vt cum hæc audiat, nō etiam habeat compertum, qualis tuę diuturnę vitę ratio, quæ cōuiuia, cuiusmodi noctes,

quales & quibus cum consuetudinem agas, nescis
 multos regibus esse & oculos & aures? & quæ tu fa-
 cis adeo latent neminem, ut & surdis & cæcis sint co-
 gnita. Atque utinam loquentem possemus audire,
 ac lauante daretur contueri. quanquam quia aliter
 putas, non attinet te in publico vestibulis exitis cerni:
 nec enim seruitui tacebunt, quæ noctu indigna relatu
 facinora edis. Respõde igitur mihi hoc quoque, si Bas-
 sius ille noster Sophista, aut Bartolus tibicen, aut iste
 Sybarita Cinædus Hemitheon, qui nobis præclaras
 illas leges condidit, quemadmodum omni spurcitiei
 genere furere oporteat: si istorum inquam vnus ali-
 quis, leonina pelle circumdatus, clauam manu tenens
 prodeambulet, quid? Herculem ne existimas, quibus
 obuiam factus sit, habituros? non equidem opinor, ut
 maxime illi forte cæcutiant, sexcenta enim sunt quæ
 repugnant, incessus, obtutus, vox, obliqua: cervice, va-
 rius fucus, vnguenta quibus vos soletis excolere, &
 omnino sicut in prouerbio est, Citius septem elephan-
 tas sub alis absconderis, quam vnum Cinædum. Iam
 cum leonina pellis hunc non occulat, num speras li-
 bello contextus posse latere? Sed fieri nequit, quin te
 prodant alia illa vestri inditia. In summa ignora-
 re te video, quod bonam & splendidam famam non
 ab illis librorum institutoribus, sed à se ipso & quotidiana
 næ vitæ modo petere conueniat. An verò cõdis ad-
 uocatos ac testes probitatis, futuros tibi Atticum &
 Callinũ librarios? caue putes, sed sauos homines per-
 dituros te, si Diij sinant, ac ad extremam paupertatẽ
 redacturos, Quem nunc tãdem modestiorem ac ma-
 gis cogitatẽ par erat istorum codicum vni cuiquam
 ex eruditis copiam facere, simulque ex ista nuper ex-
 tracta domo migrare, ijs etiam apud quos mancipia

Obiurga-
 tio seria.

prostant, reddere partem saltem multorum debitorū? Etenim his duobus præcipuam collocasti operam, vt libros possideres raros, & adolescentes validos & robustos. Proinde consydera, quàm sit res aurea consilium. Nam meo quidem iudicio rectiss. fuerit, si missa feceris ea quæ non magnopere ad te pertinent, ac illum alterum morbum curaris. Et pro istis ministris (sic tamen vt ne perpetua emptione res domesticæ deficiant) adhibueris ingenuos aliquos, quibus ne integrum quidem sit (quando nihil accipiunt) proferre omnia, quæ vos inter comensandum designatis. Quæ illa nuper Pusio tuus obsecrassis. de te mane domo egressus narrabat, etiam signa ostendens sceleris? Ego verò testes facio, quotquot tum aderant, quàm indigne tulerim, & vix manus cōtinuerim, iratus tui causa, maxime cum vnum atque alterū adduceret cōfirmaturos quæ dixerat, qui & ipsi eadem multo sermone declamabant. In hos ergo vsus reconde argentū, bone vir, vt domi tuto ista perpetrare possis. Nam quis nunc deinceps ab istis quibus te aduiesecisti retrahat? non facile cessat canis coriū rodere vbi cepit.

At illud alterum me in posterum libros commiseris facile obtinebimus, Doctus es, sapiens es, Quicquid vspiam antiquitatis extat, hoc tibi modo non in summis labris natat, omne rationis artificium, virtutem, vitia, dictionum atticarum vsum, ac planè scitus es, & in omni sciētiarum genere primus, ob librorum acumen. Nam quid vetat etiam me tibi ciconiam pinsere quando decipi te iuvat?

Ego verò perquam velim fieri abs te certior, cum tot tibi libri sint, quibus potiss. te occupes, Platonis, Antisthenis, Antiochi, Hipponactis? Aut spretis his magis Rhetores in manibus habes, Æschini orationē

Ironia.

~~Interrogatio~~

Interrogatio distributa.

aduersus Timarchum? An verò iam ante hæc omnia tibi sunt clara, nec est cur legas? At in Aristophane & Eupolide totus es Scin' Baptas? percurristi totam fabulam. Num alicubi tetigit te poeta, num tibi puduit te agniti flagitij?

Hic autē iterū miramur, quali animo, qualibus manibus libros verses? Quando? nū interdū? quod nemo vnquā facere te vidit. At noctur? An cum istis alijs es intētus? aut ante vestra exercitia, quæ nisi cum caligine terra est obducta aggredi non ausis? Misos verò fac libros, ac tuam rem potius cura, quāquā hoc quoque indignū est, debuerāsque Euripidis Phædræ saltē vereri, quæ mulieribus succēset, ac inquit, Nullas tenebras expauescunt conscias, Néue ædium vocem latebræ edant, timent.

Quòd si omnino decreuisti tuo morbo blandiri, age, abi, mercare libros, domi concludere, frui partorū bonorum gloria, hac scilicet contētus, caue verò tangas, aut lecturus aliquid aperias: ne sit in ore tibi veterū aliqua oratio aut poema nihil male de te meritorum.

Non sum nescius hæc frustra à me disputari, & nugas esse meras, iuxta adagionem, Æthiopem lauare. Nam tu non cessabis libros coemere, cum ab eruditiss. quibusque rideberis, quibus non hoc agitur vt libri niteant, & magnifici sint, sed vt viles verbis & sententijs verborum.

An verò speras ista opinione tuam inscitiam posse oculere, & codicū multitudīne permouere vulgus? Nescis autē quod imperitissimi Medici idem faciunt, qui eburneis virgulis, & vasculis quibus sanguinem eliciūt: argēteis, scalpellisque auro insignibus superbiunt, cum verò horū iam vsus est, ne in manus quidem rectē capere sciunt, alius autē quispiam in me-

diū prolato phlecotomo rubigine quidem ambe-
 sum, sed bene acutum, ægrum morbo leuat. Sed ut
 tuarum rerum magis iocosam faciam comparationē,
 ad hos mihi tonsores aspice, & inuenies eos qui arti-
 fices optimi sint, nouaculum tantum ac forpicem &
 mediocre speculum habere: sed ignari artis etiam si
 infinita specula & forpices proponant, non tamen
 latere omnes quòd nihil calleant tonforiæ. Acciditq;
 hoc risu dignis. quòd plæriq; apud vicinos tondent,
 coram ipsorum speculis comunt. Et tu alij quidem
 cui vsus esset, cōmodare librum certe posses, ipse uti
 non potes, tametsi nulli cōmodasti vnquam, facisque
 hoc tantū quod canis in præsepi, qui cum hordeo non
 vascatur, equum tamen volentem pasci haud finit.

Claudite
 suo more
 celebri &
 scito dicto
 sicut verè
 omnes se
 monū suc-
 rum part
 culas sole

V. CALEND. FEBR.